Från: [redacted]
Till: RLK Funk Registrator
Ärende: Remissvar RUFS RS2024-0344 Kvarnholmen Utveckling AB
Datum: den 27 september 2024 17:07:32
Bilagor: image003.png
Remissyttrande samråd RUFS.docx
Remissyttrande samråd RUFS.pdf

Hej,

Inkommer med synpunkter/kommentarer på samrådsförslaget gällande RUFS RS2024-0344.
Avsändare är Kvarnholmen Utveckling AB.

Med vänlig hälsning,

[redacted]

KVARNHOLMEN
JM OCH PEAB I SAMARBETE

[redacted]

Kvarnholmen Utveckling AB
Kvarnholmsvägen 77, 131 31 Nacka
www.kvarnholmen.com

RS 2024–0344

Remissyttrande avseende samrådsförslag Ny Regional Utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Om Kvarnholmen Utveckling AB (KUAB)

Kvarnholmen Utveckling AB (KUAB) driver stadsutvecklingen på Kvarnholmen och ägs gemensamt av JM och Peab. I arbetet ingår att tillsammans med Nacka kommun ta fram detaljplaner för ca 3 500 nya bostäder samt kommersiella lokaler på Kvarnholmen. KUAB ansvarar för stadsutvecklingen i stadsdelen och bedriver ett ambitiöst miljöarbete samt utvecklar infrastrukturen. Det innebär att KUAB bygger nya vägar, kajer, trappor och ledningsstråk för bland annat el, fiber, fjärrvärme, vatten och avlopp.

Kvarnholmen Utveckling AB arbetar för utvecklingen av en ny stadsdel i området kring Kvarnholmen och Finnberget i Nacka. Under dessa områden finns befintliga bergrumsanläggningar och KUAB har undersökt förutsättningar för möjliga energisystem som placeras i dessa bergrum. Många komponenter så som sjövärme, sjökyla, kylvärmepumpar, fjärrvärme, serverhall, geoenergiborrhål, lokalt distributionsnät med mera kan bli en del av energisystemen. Oavsett alternativ arbetar KUAB för att termisk energilagring i bergrummen ska sättas i drift, där KUAB tillsammans med samarbetspartner sköter anläggningens verksamhet. Det hade kraftigt minskat de klimatpåverkande utsläppen i regionen och bidragit med stora värden till såväl Kvarnholmen som Nacka och Stockholm i stort.

Sedan 2023 är KUABs bergrumsanläggning med i det EU-finansierat projektet USES4HEAT, som leds av Kungliga Tekniska Högskolan. Projektet syftar att demonstrera innovativa, storskaliga, termiska energilager som möjliggör en framtida klimatvänlig och uthållig värmeförsörjning.

Bakgrund

Stockholmsregionens vision om att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion att bo, leva och verka i, är långsiktig och tidlös. Den genomsyrar all utveckling och gäller både nu och bortom 2060. Visionen konkretiseras i tre övergripande mål för regionens utveckling:

- En jämlik, trygg och inkluderande region med god livsmiljö
- En ledande kunskaps- och tillväxtregion
- En tillgänglig och robust region utan klimatpåverkande utsläpp

De övergripande målen beskriver ett önskvärt läge år 2060 och tydliggör utvecklingsplanens förhållande och bidrag till hållbar utveckling. Den aktuella utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050, gäller fram till och med hösten 2026. Nedan följer KUABs svar på de frågor som Region Stockholm ställt i samrådsunderlaget för att ta fram en ny regional utvecklingsplan som ska gälla därefter.

Styrkor och utmaningar

- Har ni synpunkter på de styrkor och långsiktiga utmaningar som beskrivs?
- Hanterar samrådsförslaget de utmaningar vi står inför, däribland klimatförändringar och det förändrade omvärldsläget och dess tänkbara konsekvenser? Vad kan utvecklas?

Vi delar de styrkor som lyfts fram i planen och vill särskilt framhålla potentialen i regionens arbete med att satsa på innovation inom miljöteknik. I kombination med tillgången av lokalt producerad energi blir detta avgörande för regionens arbete i den gröna omställningen. Precis som underlaget påpekar är stockholmare tidiga med användandet av ny teknik och såväl hushåll som näringslivet i regionen ligger långt fram i omställningen. Inte minst vad gäller energieffektiviseringar. Detta är en stor styrka i arbetet framåt och det finns en enorm potential för minskade utsläpp och lägre energikostnader för regionens hushåll och näringsliv som bör tas tillvara på.

Förslaget på ny regional utvecklingsplan tar upp utmaningar som är relevanta. Många av svaren ligger i samverkan, dialog och kunskapsutbyte mellan bland andra region, näringsliv och forskning. Kvarnholmen Utveckling AB (KUAB) har, via dess ägarbolag, lång erfarenhet kring samhällsbyggnad och förnybara energilösningar som kan bidra till att lösa utmaningarna som presenteras i planen. Vi ser därför fram emot att fortsätta dialogen med regionen kring dessa frågor.

I förslaget konstateras att energiförsörjningen och det ökade behovet av el som följer av den gröna omställningen är en stor utmaning. Det är redan idag brist på kapacitet i elnätet och situationen väntas förvärras när regionen växer, samtidigt som transportsektorn elektrifieras och bostäder ska byggas. En robust och hållbar energiförsörjning är en förutsättning för att uppnå klimatmål och säkra Stockholmsregionens framtida tillväxt.

Med KUABs verksamhet i Kvarnholmens bergrum finns svaren på dessa utmaningar. Bland annat ger den möjlighet för grönare och billigare spetsproduktion, balansering av förnybar elproduktion genom att använda produktion från kraftvärmeverk även under perioder med hög efterfrågan samt minskad elförbrukning från elpannor eller värmepumpar i Stockholms energisystem.

Dessutom är drift av energisystem i Kvarnholmens bergrum en viktig verksamhet ur ett beredskapsperspektiv eftersom energi kan lagras i de skyddade systemen i berget, samtidigt som lokal energiförsörjning kan tillgodoses vid exempelvis en kris.

Vision, mål och prioriteringar

- Visar vision och mål regionens vilja? Fångar prioriteringarna åtgärder som leder till att vi kan hantera de gemensamma utmaningarna och vidareutveckla regionens styrkor?
- Hur kan prioriteringarna utvecklas? Är någon prioritering viktigare än andra och varför? Bör någon prioritering utgå och varför?
- Vilka indikatorer mäter på bästa sätt målen?

Regionens vision är att Stockholm ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion att bo, leva och verka i. Visionen konkretiseras i tre övergripande mål för regionens utveckling: en jämlik, trygg och inkluderande region med god livsmiljö, en ledande kunskaps- och tillväxtregion samt en tillgänglig och robust region utan klimatpåverkande utsläpp.

De klimatpåverkande utsläppen är vår största utmaning och det är därför bra att mål och prioriteringar lägger stor vikt där. Ett hållbart och robust energisystem med hög lokal energiförsörjning och produktion är avgörande för regionens utveckling.

Vi noterar att det i den nuvarande RUFS:en konstateras att det i och med Värtaverkets utfasning av kol i stort sett bara är spetslasten som drivs med fossila bränslen. Med energisystemet i Kvarnholmens bergrum kan det fossila bränsle som används vid spetsproduktion i Stockholm fasas ut helt och hållet, vilket ger lägre kostnader för värmeproduktion och lägre utsläpp i Stockholmsområdet.

Kvarnholmen Utveckling ABs (KUAB) verksamhet bidrar till de övergripande målen, såväl som till de tillhörande mål som faller in under dessa. Med tanke på hur vår verksamhet ser ut tittar vi extra på det övergripande målet ”En tillgänglig och robust region utan klimatpåverkande utsläpp” och dess tillhörande mål. Vi anser att målen generellt är ambitiösa och KUAB delar regionens uppfattning om vikten av säkrad energiförsörjning, stärkt elektrifiering och en ökad transporteffektivitet för att uppnå målet om att regionen ska vara tillgänglig, robust och utan klimatpåverkande utsläpp.

Det är mycket positivt att regionen pekar på tekniska försörjningssystem med säker tillgång som en grundläggande del för att samhället ska kunna fungera, och att Stockholmsregionen står inför stora utmaningar inom detta område när behovet växer. Kvarnholmen Utveckling AB (KUAB) ser fram emot att få dela med sig av vår kompetens och våra erfarenheter för att säkra länets energiförsörjning. Exempelvis i sammanhang som Region Stockholms och Länsstyrelsen i Stockholms samverkansforum REST. Sådana forum där näringsliv, beslutsfattare och andra viktiga aktörer träffas är en viktig del i regionens utveckling.

I prioriteringen gällande målet ”En tillgänglig och robust region utan klimatpåverkande utsläpp” skulle vi vilja ändra formuleringen ”Effektivisera befintliga system för att utnyttja kapaciteten” till ”Effektivisera befintliga system *och främja utvecklingen av ny teknik* för att utnyttja kapaciteten.”.

Vi välkomnar regionens fokus på att utveckla infrastrukturen kopplat till länets fjärrvärmenät. Detta är avgörande för länets energiförsörjning där vi behöver koppla samman nät och anläggningar för att frigöra kapacitet och avlasta elnätet.

Rumslig utveckling och plankarta

- Saknar ni information eller förhållningssätt gällande den rumsliga utvecklingen?
- Hur ser ni på plankartans utformning och tillhörande förhållningssätt?
- Är utgångspunkterna för bebyggelsestrukturens avgränsning tydliga?

Stockholmsregionens rumsliga utveckling tar avstamp i utvecklingsplanens föreslagna mål och prioriteringar. Plankartan visar målbilden för regionens rumsliga utveckling och hur Stockholmsregionen på ett övergripande, regionalt och rumsligt sätt behöver utvecklas för att vi ska kunna uppfylla visionen och de mål som satts upp för regionens utveckling, med sikte mot år 2060. Plankartan är vägledande och ett stöd för kommuner och andra aktörer, den bidrar med regionala avvägningar och perspektiv i den rumsliga planeringen.

Det är positivt att underlaget lyfter att de tekniska försörjningssystemen behöver effektiviseras, utvecklas och underhållas. Infrastrukturen för Stockholmsregionens tekniska försörjningssystem omfattar bland annat anläggningar och ledningar för energi och utgör viktiga samhällsfunktioner. Den bebyggelseutveckling som sker i regionen är beroende av att de tekniska försörjningssystemen kan möta ökade behov.

Kvarnholmen Utveckling AB bistår gärna Region Stockholm i utredningar och/eller kartläggningar som kan bidra till utvecklingen av regionens försörjningssystem – exempelvis vad gäller planering av nya anläggningar, byggnader och ledningar eller samplanering av ny teknisk infrastruktur med bebyggelseutvecklingen för att säkerställa funktion och framtida utveckling.

Kvarnholmen Utveckling AB (KUAB) tar fasta på regionens tydliga inriktning på samverkan och dialog, inte minst vad gäller den rumsliga planeringen, där samverkan behöver utvecklas såväl internt inom regionens organisation som externt med bland annat näringsliv och forskning. KUAB har lång erfarenhet av förnybara energilösningar som kan bidra till miljöprogrammets måluppfyllelse.

Gemensamt ansvar för den regionala utvecklingen och former för samverkan

- Hur ser er organisation på er roll kopplat till den regionala utvecklingen och hur kan er organisation bidra för att vi ska nå planens mål och stärka genomförandet?
- Vilka dialog- och samverkansformer bör vi använda eller utveckla för att kunna agera tillsammans för att nå planens mål och stärka genomförandet?

Kvarnholmens Utveckling AB (KUAB) drivs av samverkan och dialog och vi ser fram emot ett utvecklat samarbete med regionen, andra delar av näringslivet och forskningen. KUAB har lång erfarenhet av förnybara energilösningar som kan bidra till utvecklingsplanens måluppfyllelse såväl som regionens utveckling. Vi delar gärna också gärna med oss av våra lärdomar och erfarenheter som vi skaffat genom vårt deltagande i det EU-finansierade projektet USES4HEAT.

[redacted]

Kvarnholmen Utveckling AB

September 2024